

Estem millor o pitjor?

«A 10 anys de la sentència del TC que va detonar el creixement de l'independentisme, Catalunya ha guanyat o ha perdut? On serem d'aquí a 10 anys?»

Ha passat una dècada de la fatídica sentència del Tribunal Constitucional sobre l'Estatut d'Autonomia de Catalunya. Un moment que tothom qualifica de punt d'inflexió en la vinculació social, política, econòmica i àdhuc afectiva entre Catalunya i Espanya. La gran manifestació convocada per rebutjar la sentència es considerada com el punt de partida d'una pugna per la independència que -més enllà dels entrebancs evidents- encara és ben viva.

La pregunta que cal fer-se avui és si 10 anys després d'iniciar aquell camí estem millor o pitjor que abans de la sentència. Encara ens podem fer més preguntes: Ens enyorem de la *pax romana* de l'etapa Pujol? Hem guanyat autogovern? Estem més a prop o més lluny de la independència? Ha valgut la pena la lluita de 10 anys per arribar a la situació actual?

La sentència de l'Estatut no es pot explicar sense el mateix Estatut. El text original aprovat pel Parlament presentava una ambició continguda però clara. Avançava en un model de distribució de competències entre l'Estat i Catalunya -res a veure amb el federalisme, però, no ens enganyéssim pas- que sense trencar ni tan sols tensionar el bloc constitucional espanyol permetia avenços importants en l'autogovern.

El detonant va ser la sentència, però el problema es va presentar molt abans. Des de les esquerres espanyoles ens volen vendre que va ser el recurs del PP el responsable de la sentència, però res no s'explica sense el ribot del PSOE i el recurs del Defensor del Poble, també sota control del govern del PSOE. La tragèdia es va completar amb el pacte vergonyant de Zapatero amb Mas i Duran, que va deixar el text estatutari en una còpia bastarda de l'aprovat a la Ciutadella.

La sentència va obrir els ulls de centenars de milers de catalans que, d'aleshores ençà, van deixar de creure en la possibilitat de convivència entre Catalunya i Espanya. Elecció rere elecció, l'independentisme no para de créixer, fins fregar el 50% en les últimes europees. El trencament ja és definitiu, perquè no hi ha cap oferta política creïble d'un futur honestament compartit entre Catalunya i Espanya.

El problema és que, després dels fets d'octubre de 2017, tampoc no hi ha cap oferta política creïble sobre un camí clar, concret i nítid per assolir la independència. De moment, hi ha un tema previ a resoldre abans de reprendre el camí: decidir qui lidera i que segueix. Fins que això no es resolgui mitjançant una convocatòria electoral, no avançarem. És un fet.

El balanç de la dècada post-sentència és agredolç. És evident que la societat catalana ha basculat cap al sobiranisme, i que la tendència no mostra signes de revertir-se. Els 10 anys de maltractaments i de recuperació de l'autoestima nacional han deixat un pòsit molt important. La part negativa, però, és que pel camí hem perdut bous i esvelles en termes d'autogovern. L'Estat s'ha tret la careta del fals Estat de les Autonomies i ha deixat clar que qui mana és Madrid i la resta obeeix. Això serà així fins la independència, mani el PP, mani el PSOE, mani Podemos o mani Bob Esponja.

Més enllà del fracàs de l'intent democràtic d'octubre de 2017, més enllà de les doloroses conseqüències repressives, és evident que estem més sòlids que fa 10 anys. La majoria és més àmplia i les alternatives de encaix amb Espanya s'han demostrat inviables. Els propers 10 anys han de servir per traçar un camí coherent i compartit i tornar a intentar-ho. Ni més ni menys.

